

Nr 491

Av fröken **Elmén m. fl.**, *angående tillämpningen av hemortsrättsbegreppet inom mentalsjukvården.*

(Lika lydande med motion nr 409 i Första kammaren)

Medan hemortsrättsbegreppet avskaffats för socialhjälpens (fattigvårdens) vidkommande ligger det fortfarande till grund för de avtal som gäller mellan staten å ena sidan och Stockholms, Göteborgs och Malmö städer å den andra avseende städernas huvudmannaskap för sin mentalsjukvård. Städernas förbindelse att svara för sådan vård gäller sålunda endast i resp. stad *hemortsberättigade sinnessjuka*, varvid sedan 1958 följande definition på hemortsrätt gäller (se t. ex. Kommunal författningssamling för Stockholm, 1958: 60) :

För att en patient skall anses hemortsberättigad i staden skall gälla, att patienten varit mantalsskriven i staden för året före det, under vilket intagning sker, eller, om han under intagningsåret uppnår högre ålder än 60 år, varit mantalsskriven i staden för det år varunder han fyllt 59 år, samt att patienten är svensk medborgare och, om han tidigare varit medborgare i annat land eller statslös, vunnit svenskt medborgarskap senast det kalenderår varunder han fyllt 59 år.

Har någon i fall, som avses i 22 § andra stycket lagen om socialhjälp, på grund av vistelsen i där avsett hem mantalsskrivits i den kommun, där hemmet är beläget, skall i förevarande sammanhang hänsyn icke tagas till denna mantalsskrivning.

I fråga om gift kvinna skall gälla att hon anses hemortsberättigad i staden, därest mannen har hemortsrätt därstädes.

Detta avtal med gällande definition på hemortsrätt är orimligt och verkar i många fall inhumant. Avtalet har förmodligen tillkommit för att minska pressen på dessa städers mentalsjukvård genom att dit inflyttade äldre människor som med åldersförändringar och därmed följande psykiska störningar sänds för mentalsjukvård till den kommun där de före 60 års ålder hade hemortsrätt. Den den alltmer ökade rörligheten och omflyttningen av folk ur arbetsmarknadssynpunkt blir ofta förhållandet att föräldrarna flyttar efter för att hålla kontakten med barnen för ömsesidig hjälp. I en tid då vi eftersträvar att få all vård ur alla synpunkter så human som möjligt blir det motsatt verkan om en person som vid pensionsålder flyttar efter sina barn från exempelvis

Luleå till Malmö vid inträffad mentalsjukdom måste fraktas till Furu-
nåset vid Piteå. Förutom en omänskligt lång resa kommer vederbörande
kanske brutalt att skiljas från barn eller annan anhörig.

Vi anser att ett dylikt avtal inte passar in i vår nuvarande uppfattning
om behandling av sjuka människor, och vi anser att detta avtal snarast
bör hävas.

Med hänvisning till vad ovan framförts hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla
att Kungl. Maj:t tar upp förhandlingar med Stockholms,
Göteborgs och Malmö städer i syfte att få till stånd sådan
ändring av gällande avtal mellan staten och berörda
städer avseende städernas huvudmannaskap för sin
mentalsjukvård, att däri gällande särskilda definition
av hemortsrättsbegreppet snarast upphäves.

Stockholm den 27 januari 1965

Brita Elmén

Cecilia Nettelbrandt

C.-G. Enskog